

Anna Gawryś-Mazurkiewicz

 <https://orcid.org/0000-0002-0348-1554>

Uniwersytet Śląski w Katowicach
Katowice, Polska

Prescriptum

Abstract: The current issue of "Postscriptum Polonistyczne" is devoted to the presence of Polish literature beyond national borders and to the various forms of its functioning within the international circulation of culture. Most of the articles published in this volume originated as papers presented at the 9th International Conference Polish Literature in the World, while the remaining contributions further develop the research questions raised during the event. The contributors examine the reception, translation, and dissemination of Polish literature in diverse linguistic and cultural contexts. The volume includes studies on the reception of Stanisław Lem in Romania, the influence of Czesław Miłosz on contemporary Chinese poetry, the American reception of Miłosz's dialogue with Robinson Jeffers, translations of 20th-century Polish literature in Ukrainian periodicals, and the presence of Polish literature in Lithuania and Italy. Further articles address the international reception of contemporary Polish authors, literary mediation and cultural transfer, as well as the role of literature in the teaching of Polish as a foreign language and intercultural communication. Particular attention is given to the role of translators, scholars, and institutions involved in international cultural transfer and in shaping the image of Polish literature abroad.

Keywords: Polish literature in the world, literary reception, literary translation, cultural transfer, Polish studies

Abstrakt: Aktualny numer „Postscriptum Polonistycznego” koncentruje się na obecności literatury polskiej poza granicami kraju oraz różnych formach jej funkcjonowania w międzynarodowym obiegu kulturowym. Większość artykułów opublikowanych w tym tomie powstała na podstawie referatów wygłoszonych podczas IX Międzynarodowej konferencji naukowej „Literatura polska w świecie”, pozostałe zaś rozwijają problematykę badawczą podjętą w trakcie tego wydarzenia. Autorzy analizują recepcję, przekład i upowszechnianie literatury polskiej w różnych kontekstach językowych i kulturowych. Tom obejmuje studia poświęcone recepcji Stanisława Lema w Rumunii, wpływowi Czesława Miłosza na współczesną poezję chińską, amerykańskiej recepcji dialogu Miłosza z Robinsonem Jeffersem, przekładom XX-wiecznej literatury polskiej w ukraińskich periodykach oraz obecności literatury polskiej na Litwie i we Włoszech. Kolejne artykuły dotyczą zagadnienia międzynarodowej recepcji współczesnych polskich autorów, mediacji literackiej i transferu kulturowego, a także roli literatury w nauczaniu języka polskiego jako obcego i komunikacji międzykulturowej. Szczególną uwagę zwrócono przy tym na miejsce tłumaczy, badaczy i instytucji zaangażowanych w międzynarodowy transfer kulturowy oraz kształtowanie obrazu literatury polskiej za granicą.

Słowa kluczowe: literatura polska w świecie, recepcja literatury, przekład literacki, transfer kulturowy, polonistyka

Tematem przewodnim niniejszego numeru jest obecność literatury polskiej poza granicami kraju. Zebrane w nim artykuły koncentrują się na różnych formach jej funkcjonowania w międzynarodowym obiegu kulturowym – przekładzie, recepcji, popularyzacji, edukacji oraz obecności polskich tekstów i autorów w odmiennych kontekstach językowych i kulturowych. Zawarte w nim artykuły nawiązują do refleksji zapoczątkowanej podczas IX Międzynarodowej konferencji naukowej „Literatura polska w świecie”, która odbyła się w dniach 19–20 listopada 2024 roku na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Część opublikowanych tekstów powstała na podstawie wygłoszonych tam referatów, natomiast pozostałe rozwijają poruszane wówczas zagadnienia. Autorzy podejmują problematykę miejsca polskiej literatury w kulturach Rumunii, Chin, Stanów Zjednoczonych, Ukrainy, Litwy i Włoch, analizując zarówno procesy przekładu i recepcji, jak i rolę tłumaczy, badaczy oraz instytucji uczestniczących w międzynarodowym obiegu kultury.

Numer 1/2026 jest jednocześnie pierwszym numerem przygotowanym przez nowy zespół redakcyjny. Korzystając z tej okazji, pragniemy podkreślić rolę naszych poprzedników, a zarazem założycieli pisma – Profesora Romualda Cudaka i Profesor Jolanty Tambor – w budowaniu pozycji „Postscriptum Polonistycznego” jako ważnej agory polonistycznego dialogu oraz podziękować Im za wieloletnie zaangażowanie w jego rozwój. Dzięki Ich pracy czasopismo stało się miejscem spotkań polonistów z całego świata, reprezentujących różne ośrodki, pokolenia i perspektywy badawcze. Mamy nadzieję, że również w przyszłości będziemy mogli korzystać z Ich doświadczenia, życzliwości i cennych wskazówek. Jako nowy zespół redakcyjny mamy świadomość odpowiedzialności, jaka wiąże się z kontynuowaniem dzieła rozwijanego przez naszych poprzedników. Chciałybyśmy zachować to, co stanowi o wyjątkowości „Postscriptum Polonistycznego” – otwartość, interdyscyplinarność oraz zainteresowanie polszczyzną, literaturą i kulturą w ich krajowych i międzynarodowych kontekstach.

Witając się z Czytelnikami jako nowy zespół redakcyjny, wyrażamy nadzieję, że „Postscriptum Polonistyczne” pozostanie przestrzenią inspirującej wymiany myśli, zetknięcia różnych tradycji badawczych oraz dyskusji nad współczesnymi zjawiskami językowymi, literackimi i kulturowymi. Słowem, że będzie umacniać swą pozycję jednego z najlepiej rozpoznawalnych forów spotkań światowych polonistów. Wierzymy, że zgromadzone w tym numerze teksty staną się zachętą do dalszych refleksji nad cyrkulacją literatury polskiej w świecie oraz mechanizmami jej funkcjonowania w przestrzeni międzykulturowej.

Redakcja

ANNA GAWRYŚ-MAZURKIEWICZ – PhD, Faculty of Humanities, University of Silesia in Katowice, Poland / dr, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Polska.

Assistant Professor at the Institute of Literary Studies, Faculty of Humanities, University of Silesia in Katowice. Editor-in-Chief of the semi-annual journal “Postscriptum Polonistyczne.” Her research interests focus on the issues of genetic criticism, editing and modern biography.

Adiunktka w Instytucie Literaturoznawstwa Wydziału Humanistycznego UŚ. Redaktorka naczelna półrocznika „Postscriptum Polonistyczne”. Jej zainteresowania naukowe skupione są wokół zagadnień krytyki genetycznej, edytorstwa i nowoczesnej biografistyki.

E-mail: anna.gawrys@us.edu.pl